

amaliy metodik ko'nikmalar;
refleksiv faoliyat;
innovatsion yondashuvga tayyorlik.

Ergonomik yondashuv esa pedagogik faoliyatda inson salomatligi, qulaylik va samaradorlikni ta'minlashga qaratilgan bo'lib, ta'lim jarayonida stresssiz, xavfsiz va motivatsion muhit yaratishga xizmat qiladi.

Tadqiqot metodologiyasi

Tadqiqot pedagogika ta'lim yo'nalishida tahsil olayotgan 3–4-bosqich talabalar orasida olib borildi. Tajribada jami 120 nafar talaba иштирок etdi. Улар tajriba guruhi (60 nafar) va nazorat guruhi (60 nafar)га ажратилди.

Tadqiqot quyidagi metodlardan foydalangan holda olib borildi:

so'rovnoma;
test sinovlari;
pedagogik kuzatuv;
matematik-statistik tahlil.
Tajriba-sinov ishlari va natijalar tahlili

1-jadval

Talabalarning metodik kompetentligining boshlang'ich darajasi

Daraja	Nazorat guruhi (%)	Tajriba guruhi (%)
Past	42	40
O'rta	38	40
Yuqori	20	20

1-Jadval ma'lumotlari shuni ko'rsatadiki, tajriba boshlanishida nazorat va tajriba guruhlar talabalarining metodik kompetentlik darajasi o'zaro deyarli teng bo'lgan. Хусусан, бывший Дараджали Корсаткичлар Назорат Гурухида 42 %, Таджриба Гурухида 40 %ни Ташкил Этган; О'рта Дараджа Хар Икки Гуруха 38–40 % Оралиг'ида, Юкори Дараджа Эса Хар Иккала Гуруха 20 %га Тенг Бо'лган.

Ushbu natijalar tajriba va nazorat guruhlarining boshlang'ich tayyorgarlik darajasi o'rtasida statistik jihatdan sezilarli farq mavjud emasligini ko'rsatadi. Bu esa tajriba-sinov ishlarini olib borishda tad

Shakllantiruvchi bosqich mazmuni va ilmiy asosi

Shakllantiruvchi bosqichda tajriba guruhida ergonomik yondashuvga asoslangan maxsus pedagogik shart-sharoitlar yaratildi. Ushbu shart-sharoitlar ta'lim jarayonida talabalarning fiziologik, psixologik va kognitiv xususiyatlarini hisobga olishga qaratildi жумладан:

- ergonomik dars loyihalari talabalar faolligini oshirishga xizmat qildi;
- Интерфаол ва соғ'ломлаштирувчи методлар оркали аклий ва джисмони зо'риқиш камайтирилди;

• Кулай о'қув мухити талабаларида иджоби эмоциональ фонни шаклантирди;

• Vizual va raqamli vositalardan oqilona foydalanish axborotni o'zlashtirish samaradorligini oshirdi.

Mazkur pedagogik shart-sharoitlar kompetentlikka yo'naltirilgan ta'lim tamoyillari bilan uzviy bog'liq bo'lib, talabalar metodik faoliyatining faollashuviga xizmat qildi.

2-jadval

Yakuniy bosqichda metodik kompetentlik darajasi

Daraja	Nazorat guruhi (%)	Tajriba guruhi (%)
Past	30	12
O'rta	45	38
Yuqori	25	50

2-jadval ma'lumotlari tahliliga ko'ra, tajriba yakunida tajriba guruhida sezilarli ijobiy o'zgarishlar kuzatildi. Xususan, past darajadagi metodik kompetentlik ko'rsatkichi 40 %dan 12 %gacha kamaygan, yuqori daraja esa 20 %dan 50 %gacha oshgan.

Назорат гурухида ҳам ма'лум дараджада иджобий силджишлар кайд этильган (юкори дараджа 25 %гача ошган), бироқ бу о'шиш таджриба гурухи натижаларига нисбатан мистер Бо'лди. Mazkur holat ergonomik yondashuv asosida ishlab chiqilgan pedagogik texnologiyaning yuqori samaradorligini tasdiqlaydi.

Metodik Kompetentlik Darajasining Taqqosiy Tahlili

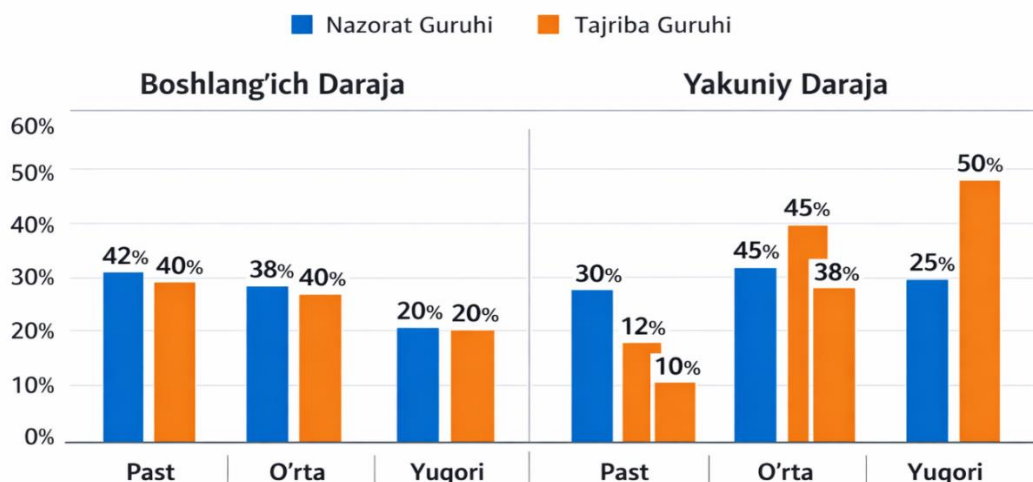

Diagramma tahlili (tavsif)

Agar ushbu natijalar ustunli diagramma ko‘rinishida tasvirlansa, tajriba guruhida yuqori darajadagi metodik kompetentlik keskin oshgani, past darajadagi ko‘rsatkichlar esa sezilarli kamaygani yaqqol ko‘zga tashlanadi. Bu ergonomik yondashuv asosida ishlab chiqilgan texnologiyaning samaradorligini ko‘rsatadi.

Natijalar muhokamasi

Tajriba-sinov ishlari natijalari shuni ko‘rsatdiki, ergonomik yondashuv bo‘lajak tarbiya fani o‘qituvchilarining metodik kompetentligini rivojlantirishda samarali vosita hisoblanadi. Ayniqsa, ergonomik muhit talabalarning darsga bo‘lgan qiziqishini oshirdi, mustaqil va ijodiy fikrlashini rivojlantirdi.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, bo‘lajak tarbiya fani o‘qituvchilarining metodik kompetentligini ergonomik yondashuv asosida rivojlantirish pedagogika ta’limida muhim ahamiyatga ega. Tadqiqot davomida ishlab chiqilgan texnologiya pedagogik faoliyat samaradorligini oshirishga xizmat qiladi.

Tajriba-sinov ishlari natijalari shuni ko‘rsatadiki, ergonomik yondashuv bo‘lajak tarbiya fani o‘qituvchilarining metodik kompetentligini rivojlantirishda samarali pedagogik vosita hisoblanadi. Эргономик о‘кув мухити талабаларнинг та’лим джайонига бо‘лган кизикишини ошириб, улринг мустакиль ва иджоди фикрлаш ко‘никмаларини ривожлантиришга иджоби та’сир ко‘рсатди.

Shuningdek, tadqiqot natijalari pedagogik ta’lim tizimida ergonomik yondashuvni keng joriy etish metodik tayyorgarlik sifatini oshirishga xizmat qilishini ilmiy jihatdan asoslab berdi. Tajriba-sinov natijalari ergonomik yondashuvga asoslangan metodik tayyorgarlik bo‘lajak o‘qituvchilarning kasbiy kompetensiyasini sezilarli darajada oshirishini isbotladi. Ushbu texnologiyani oliy pedagogik ta’lim muassasalarida joriy etish tavsiya etiladi

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati

Karimov I.A. Yuksak ma’naviyat – yengilmas kuch. – Toshkent: Ma’naviyat, 2008.

Muslimov N.A. Kasbiy kompetentlik va pedagogik mahorat. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2017.

Xodjayev B.X. Pedagogik texnologiyalar. – Toshkent: TDPU, 2016.

Abduqodirov A.A. Pedagogik ergonomika asoslari. – Toshkent: O‘qituvchi, 2015.

Shodiyev R.R. Bo‘lajak o‘qituvchilarni kasbiy faoliyatga tayyorlash metodikasi. – Toshkent, 2019.

Tolipov O‘.Q., Usmonboyeva M. Pedagogik texnologiyalar nazariyasi va amaliyoti. – Toshkent, 2018.

